

ANTISISTEMSKI EKSTREMIZAM U SRBIJI

SINERGIJA MARGINALNIH GRUPA I VLADAJUĆE PARTIJE

Miloš Jovanović

PREPORUKE

- EU treba da uvede ciljane sankcije akterima antisistemskog ekstremizma u Srbiji i uslovi finansijsku podršku dokazivim rezultatima u suzbijanju političkog nasilja.
- Neophodno je dosledno praćenje Telegram kanala koji proizvode i šire ekstremističke sadržaje, kao i uspostavljanje jasnih kriterijuma za njihovo uklanjanje.
- Profesionalni mediji u Srbiji treba da izveštavaju o antisistemskom ekstremizmu kao sistemskom fenomenu povezanom sa centrima političke moći, a ne kao izolovanim incidentima.
- Evropski mediji treba da izveštavaju o ulozi vladajuće partije u Srbiji u širenju antisistemskog ekstremizma i urušavanju demokratije u Srbiji.

SAŽETAK

Antisistemiški ekstremizam u Srbiji predstavlja jednu od najozbiljnijih pretnji demokratskom poretku, društvenoj stabilnosti i bezbednosti. Za razliku od evropskog konteksta, ovaj fenomen u Srbiji deluje istovremeno „odozdo” – kroz ekstremno desničarske i antisistemiške aktere na društvenim marginama – i „odozgo”, kroz narative, prakse i neformalne strukture povezane sa vladajućom političkom elitom. Digitalne platforme, a naročito Telegram, imaju centralnu ulogu u ovom procesu, jer funkcionišu kao infrastruktura za širenje nacionalističkih, proruski orijentisanih i antidemokratskih poruka. Takođe, Telegram služi kao alat za brzu mobilizaciju visoko angažovanih zajednica tokom političkih kriza, izbora i protesta. Kada se slični antisistemiški narativi preuzimaju ili legitimišu iz centara političke moći, dolazi do njihove normalizacije i dodatnog podsticanja radikalizacije i nasilja. Ovaj izveštaj ukazuje da je antisistemiški ekstremizam u Srbiji hibridni fenomen i nudi preporuke za njegovu prevenciju, jačanje poverenja u institucije i zaštitu demokratskih prava u digitalnom prostoru.

UVOD

Istraživanja Beogradskog centra za bezbednosnu politiku (BCBP) pokazuju da je antisistemski ekstremizam (ASE) dominantna i ujedno najopasnija forma ekstremizma u Srbiji.¹ Specifičnost srpskog konteksta ogleda se u postojanju snažne i funkcionalne sinergije između antisistemskih aktera na društvenim marginama i vladajuće političke partije, kao glavne antisistemске ekstremističke snage. Za razliku od većine evropskih zemalja, gde su ASE pokreti uglavnom ograničeni na opozicione ili marginalne pozicije, u Srbiji ovaj oblik ekstremizma deluje „odozdo” i „odozgo”. Dakle, ispoljava se kroz neformalne, često nasilne grupe, ali i kroz centre političke moći. U taj proces uključeni su i njima bliski, provladini, mediji, kao i delovi institucionalnog aparata. Na taj način dodatno se briše granica između ekstremizma i zvanične državne politike.

Antisistemski ekstremizam podrazumeva skup ideoloških stavova i političkih praksi koje ne teže reformi postojećeg demokratskog poretka, već njegovom odbacivanju i zameni autoritarnim modelom vlasti. Ključna razlika između legitimne sistemске kritike i ASE leži u odnosu prema demokratiji i ljudskim pravima. Drugim rečima, kritika sistema usmerena je na jačanje vladavine prava i odgovornosti institucija, dok se ASE oslanja na teorije zavere, odbacivanje institucija i univerzalnih ljudskih prava.² U ovom tekstu pojam ASE koristi se ne samo za marginalne političke aktere, već i za obrasce vladanja koji dolaze iz samog centra političke moći.

Povezanost ASE na društvenim marginama i u centru političke moći, što je ključni nalaz istraživanja BCBP-a, predstavlja najveću bezbednosnu i demokratsku pretnju u Srbiji. Ekstremistički akteri sa margina dobijaju političku zaštitu, podršku i resurse. Narativi koji potiču iz struktura vlasti, istovremeno, dobijaju operativnu podršku kroz neformalne mreže spremne na pritiske, zastrašivanje i nasilje. Ovakav odnos proizvodi sinergijski efekat. Izostanak jasnog imenovanja ovog fenomena u javnosti Srbije omogućava normalizaciju i prihvatanje antisistemskih i antidemokratskih narativa u široj javnoj sferi.

KONTEKST ANTISISTEMSKOG EKSTREMIZMA U SRBIJI

Srbija predstavlja posebno ranjiv teren za razvoj ASE. Dugotrajna politička kriza, autoritarne tendencije vlasti i nisko poverenje građana u institucije stvorili su plodno tlo za širenje narativa o „korumpiranom sistemu”, „izdajničkim elitama” i „spoljnim neprijateljima”. Dodatni faktori, poput pandemije COVID-19, rata u Ukrajini, migrantske krize i produženog procesa evropskih integracija doprineli su osećaju nesigurnosti i političke frustracije.³ U takvom okruženju, digitalne platforme – a posebno Telegram – postale su ključni prostori za artikulaciju i širenje antisistemskih ideja. Zbog snažne enkripcije i slabije moderacije, Telegram favorizuje zatvorene zajednice, što omogućava brz i nekontrolisan protok ekstremističkih sadržaja, uz ograničenu odgovornost.⁴

Važno je naglasiti da ASE u savremenim autoritarnim i hibridnim režimima ne deluje nužno u otvorenoj opoziciji prema vlasti. Naprotiv, on je često povezan sa vladajućim političkim strukturama, oslanjajući se na iste ili slične narative i definisane neprijatelje.⁵ U tom smislu, ASE u Srbiji treba posmatrati kao simptom dublje institucionalne krize u kojoj demokratske procedure gube smisao, a politička lojalnost postaje važnija od vladavine prava.⁶ To stvara prostor u kojem se ekstremistički narativi prihvataju, dok se prodemokratski akteri prikazuju kao „antisistemski” ili „destabilizujući”.

EKSTREMIZAM NA MARGINI

Antisistemski ekstremizam u Srbiji ne deluje samo na društvenim marginama, već je povezan sa digitalnim ekosistemom koji omogućava širenje i konsolidaciju njegovih narativa. U tom procesu Telegram ima ključnu ulogu, jer kanali unutar aplikacije pojačavaju uticaj i čine ekstremističke poruke lako dostupnim široj publici. Kroz ove kanale, ekstremistički narativi oblikuju percepciju društvenih događaja i utiču na javno mnjenje u smeru prihvatanja ekstremnih stavova.

Antisistemski marginalni politički pokreti u Srbiji

Antisistemski ekstremizam na margini u Srbiji obuhvata heterogen skup aktera koje povezuje duboko nepoverenje prema demokratskim institucijama i liberalnom poretku. Ovo nepoverenje razvija se i produbljuje u kontekstu višestrukih društvenih i političkih kriza koje smanjuju poverenje u demokratske procese i institucije, stvarajući povoljno tlo za antisistemске i autoritarne narative. Umesto jedinstvene ideologije, ove grupe i pokreti koriste kombinaciju populističkih poruka, teorija zavere i nacionalističkih narativa kako bi osporili postojeći politički sistem. Kritika sistema često nije usmerena isključivo na domaće političke aktere, već pre svega na apstraktni „globalni establišment”, koji je predstavljen kao neprijatelj i simbol gubitka suvereniteta, identiteta i kontrole.⁷

Među najznačajnijim akterima izdvajaju se „Pokret Mi – glas iz naroda”, koji je antisistemski diskurs uspeo da prevede u parlamentarnu zastupljenost, kao i „Moba za obnovu Srbije”, koja otvoreno dovodi u pitanje samu ideju predstavničke demokratije. Posebnu ulogu ima i „Narodna patrola”, neformalna grupa poznata po antimigrantskim uličnim akcijama. Dodatno, ovi akteri sistematski koriste društvene krize, nisko poverenje u institucije i narrative o „izdajničkim elitama” kako bi opravdali autoritarne političke alternative. Njihovo delovanje oslanja se na tradicionalne oblike organizovanja, a sve više i na digitalne platforme koje omogućavaju brzu mobilizaciju i širenje poruka.⁸ Kada se antisistemске poruke koje cirkulišu na Telegramu podudaraju sa retorikom nosilaca vlasti ili se na nju oslanjaju, one dobijaju dodatnu političku težinu. Ovaj proces pokazuje da ASE u Srbiji funkcioniše kao hibridni fenomen.

Analiza digitalnog prisustva antisistemskih aktera pokazuje da oni koriste različite strategije. „Pokret Mi – glas iz naroda” ostvaruje najveću vidljivost, posebno na Facebook-u, ali niži angažman pratilaca na Telegramu. Pojedine grupe kao što su „Zbor” ili „Srbska akcija” ciljaju manju, ali lojalnu zajednicu. „Pokret Moba” i „Zentropa” kombinuju prisustvo na više platformi kako bi optimizovali vidljivost i interakciju.⁹ U tom kontekstu, onlajn kanali predstavljaju ključnu sponu između antisistemskih aktera na terenu i šire publike, čime se direktno otvara prostor za centralnu ulogu ekstremizma na Telegramu.

Srpski antisistemski ekstremistički ekosistem na Telegramu

Antisistemski Telegram kanali deo su šireg ekstremističkog ekosistema koji, pored antisistemskog narativa, dominantno promovise nacionalistički i antizapadni narativ. Ovi kanali funkcionišu kao paralelna informativno-ideološka mreža zatvorenih zajednica, koje šire teorije zavere, podrivaju poverenje u institucije i nude „alternativna” tumačenja događaja.¹⁰ Telegram u ovom kontekstu predstavlja platformu na kojoj se delegitimizuje evropski put Srbije i afirmišu narativi koji odgovaraju interesima Kremlja.¹¹

Prilikom istraživanja ekosistema srpskih ekstremno desničarskih Telegram kanala identifikovano je devet ključnih Telegram kanala koji čine okosnicu ovog ekosistema. Među njima se, po broju pratilaca, izdvajaju „Bunt je stanje duha” sa skoro 86 hiljada pratilaca, „Bunker” sa 23 hiljade i „Princip” sa oko 13.500 pratilaca. Istraživanjem su obuhvaćeni i Telegram kanali „Narodne Patrole”, „Srbske Akcije”, „Koridora”, „Vaseljenske”, kao i antisistemskih marginalnih aktera „Pokreta Mi – glas iz naroda” i „Mobe za obnovu Srbije”.¹² Dalja analiza ovih devet ekstremno desničarskih Telegram kanala ukazuje da njihov uticaj ne zavisi isključivo od broja pratilaca, već i od intenziteta angažovanja pratilaca i međusobne umreženosti. Na primer, iako je „Bunt je stanje duha” najpraćeniji kanal, najveći stepen angažovanosti beleži znatno manji kanal „Princip” (71%), dok „Narodna Patrola” i „Koridor” ostvaruju 43%, odnosno 41% angažovanosti svojih pratilaca.¹³ Prevelika učestalost objava (npr. 20–30 dnevno) može smanjiti angažovanost, dok ređe i fokusirane objave podstiču aktivno učešće.¹⁴ Kroz učestalo međusobno deljenje sadržaja i promociju, ovi kanali formiraju zatvorenu informativnu mrežu.

U toj mrežnoj strukturi, „Bunt je stanje duha” funkcioniše kao centralni čvor distribucije sadržaja, dok „Princip” ima autoritativnu ulogu: drugi ga često pominju, a on sam retko preuzima sadržaj drugih.¹⁵ S druge strane, u okviru ovog ekosistema, kanal „Bunt je stanje duha” ima istaknutu ulogu u operativnom prevođenju ekstremističkih narativa na aktuelne društvene događaje. Kanal brzo reaguje na proteste i političke krize, ali ih sistematski diskurzivno preoblikuje: građanski i pluralistički karakter protesta potisnut je i smešten u nacionalistički i antisistemski okvir. Protesti se predstavljaju kao veštački proizvedeni ili spolja organizovani, uz narative o „izdajničkim elitama” i „unutrašnjim neprijateljima”. Ovakvo uokviravanje prati intenzivna upotreba mimo-va, ironije i provokativnog jezika, čime se radikalne poruke predstavljaju kao humor ili „zdravorazumska kritika”. Selektivno se diskredituju mediji, organizacije i pojedinci povezani sa građanskim i studentskim protestima.¹⁶ Na taj način, „Bunt je stanje duha” ne samo da komentariše aktuelne događaje, već kroz interpretaciju opravdava i učvršćuje sopstvenu ulogu centralnog čvora u širem ekstremističkom ekosistemu.

ANTISISTEMSKI EKSTREMIZAM NA VLASTI

U Srbiji, ASE ne dolazi isključivo sa političkih margina niti je ograničen na delovanje ekstremno desničarskih grupa. Zapravo, ključni pokretač i nosilac antisistemskih narativa i praksi jeste vladajuća partija – Srpska napredna stranka (SNS). Tokom poslednje decenije, SNS je uspostavio model vladanja zasnovan na eroziji institucija i političkoj instrumentalizaciji nasilja. Iako se formalno zalaže za demokratiju i vladavinu prava, SNS funkcioniše van ustavnih i zakonskih okvira kroz paralelni sistem upravljanja. Ovaj sistem oslanja se na ličnu lojalnost predsedniku Republike, dok se formalne institucije koriste kao fasada za donošenje odluka koje se u praksi donose izvan institucionalnih procedura. Takav model vladanja sistematski potkopava podelu vlasti i pravnu sigurnost, što pojedini stručnjaci opisuju kao oblik „politike destrukcije” ili „tihog državnog udara”.¹⁷

Centralni element ovog antisistemskog delovanja predstavlja sistematska upotreba teorija zavere kao političkog alata. Narativi o „obojenim revolucijama”, „hibridnom ratu” i „stranim plaćenicima” koriste se za kriminalizaciju studentskog pokreta, opozicionih aktera, organizacija civilnog društva i nezavisnih medija.¹⁸ Ovi narativi služe dvostrukoj svrsi: premeštanju odgovornosti sa institucija na navodne unutrašnje i spoljne neprijatelje, kao i diskreditaciji svakog oblika građanskog otpora ili javne kritike.

Posebno opasan aspekt ovog procesa jeste podsticanje govora mržnje i političkog nasilja. Najviši državni i partijski funkcioneri kontinuirano koriste dehumanizujući jezik prema neistomišljenicima, nazivajući ih „ekstremistima”, „teroristima” i „izdajnicima”. Ovakva retorika, pojačana kroz provladine medije, stvara društveni ambijent u kojem se fizičko nasilje relativizuje, opravdava ili čak podstiče.¹⁹ Dodatni indikator ASE vladajuće partije predstavlja postojanje i delovanje lojalističkih i parapoličkih

struktura koje funkcionišu kao neformalni instrumenti zastrašivanja i prinude.²⁰ Javno priznavanje postojanja „lojalista” – ekstremne frakcije zaklete na безусловnu odanost aktuelnoj vlasti – kao i dokumentovani obrasci njihovog nasilnog delovanja tokom protesta i javnih okupljanja, ukazuju na opasno brisanje granice između države, partije i nasilnih aktera.

Delovanje lojalističkih struktura i njima bliskih pojedinaca, tokom studentskih i građanskih protesta širom Srbije u 2025. godini, često je prerastalo u planske oblike nasilja. U širem bezbednosnom smislu, ti obrasci imaju elemente terorizma, jer su usmereni na zastrašivanje učesnika protesta i suzbijanje javnog okupljanja. Počev od incidenta na protestu 15. marta 2025. godine u Beogradu, kada je tokom minuta ćutanja dejstvo neidentifikovanog akustičnog uređaja izazvalo paniku i stampedo sa masovnim povredama,²¹ fizičko nasilje prema studentima i građanima koji protestuju poprima oblike organizovane kampanje zastrašivanja.

U mesecima koji su prethodili i sledili tom događaju, posebno se izdvaja obrazac uletanja automobilima u mase učesnika blokada. Prema evidenciji Centra za istraživačko novinarstvo Srbije, u periodu od 22. novembra 2024. do 9. juna 2025. godine zabeleženo je 96 fizičkih napada, među kojima čak 45 naletanja vozilom. Ovaj podatak je teško objasniti kao niz izolovanih i „spontanih” incidenata. Logika eskalacije kulminira primerom otmice i zlostavljanja studentkinje krajem avgusta 2025. godine u centru Beograda. Tom prilikom su je maskirani napadači ubacili u vozilo bez tablica i odveli u improvizovani paravojni kamp „Ćacilend”,²² uz indicije da je prethodno bila praćena.²³

U takvom kontekstu, relativizacija nasilja od strane najviših državnih funkcionera, kao i institucionalna zaštita nasilnih lojalista, dodatno učvršćuju efekat zastrašivanja i normalizuju nasilje kao dopušteno sredstvo političkog pritiska. Istovremeno, selektivno postupanje policije i zloupotreba instituta pomilovanja šalju jasnu poruku nekažnjivosti, čime se obesmišljava uloga institucija i podstiče dalja eskalacija nasilja.²⁴ U tom smislu, SNS ne samo da ne deluje kao brana antisistemskom ekstremizmu, već ga aktivno proizvodi i osnažuje. Time se antisistemske prakse premeštaju iz sfere političke margine u sam centar moći, što predstavlja jednu od najozbiljnijih pretnji po demokratski poredak, ljudska prava i bezbednost u Srbiji.

NORMALIZACIJA ANTISISTEMSKOG EKSTREMIZMA U SRBIJI

U Srbiji se ASE sa margine prepliće sa političkim akterima na vlasti, jer njegova retorika deluje antisistemski, dok je praktično delovanje korisno vladajućem režimu. Do ovog preplitanja dolazi zbog ideološkog preklapanja sa vladajućim strukturama: ovi akteri dele nacionalističke, anti-zapadne i konzervativne stavove. Vlast takve aktere može tolerisati ili indirektno podsticati, jer joj služe za stvaranje „fiktivne opozicije” i diskreditovanje stvarnih kritičara. Tako antisistemski narativi dobijaju prostor za širenje uz minimalan politički rizik po vladajuću strukturu.

Posledice ovakve dinamike su višeslojne. Najpre dolazi do normalizacije ekstremizma, jer se antisistemski narativi predstavljaju kao legitimna „kritika sistema”, zbog čega javnost postepeno prihvata radikalne interpretacije kao uobičajene političke stavove. Drugo, još više se narušava poverenje u institucije i podstiče politika zasnovana na strahu i teorijama zavere. Treće, raste društvena polarizacija: marginalni ekstremisti dobijaju signal da su njihovi stavovi društveno dozvoljeni, što olakšava radikalizaciju i povećava rizik od nasilnih incidenata. Zato se sužava prostor za javnu debatu o ključnim društvenim problemima (poput demokratskog deficita, korupcije i organizovanog kriminala). Ovakva dinamika dodatno usporava evropski put Srbije, jer potkopava demokratske standarde i vladavinu prava.

O ovom fenomenu se u javnosti retko govori eksplicitno kao o ASE. Ekstremističke ideje se često predstavljaju kroz eufemizme poput „patriotizma”, „suverenizma” ili „zaštite tradicije”. Takvi narativi koriste legalne političke kanale – izbore, medije i javne nastupe – uz populističku retoriku i teorije zavere, kako bi privukli nezadovoljne građane i delovali politički prihvatljivo. Nažalost, pažnja javnosti i medija često ostaje usmerena na pojedinačne incidente, umesto na širi obrazac delovanja i načine širenja ovih narativa. Kao posledica, ekstremistički narativi lakše ulaze u zvanični politički prostor, dok vlast zadržava kontrolu nad procesom i agendom, uz dugoročne štetne posledice po demokratsku kulturu i bezbednost.

ZAKLJUČAK SA PREPORUKAMA

Ključna specifičnost srpskog slučaja ASE jeste funkcionalna sinergija između marginalnih antisistemskih aktera i centra političke moći. U takvom kontekstu, fokusiranje politika prevencije prvenstveno na neformalne grupe, Telegram kanale ili „ekstremiste sa ulice” ima ograničen domet. Ovi akteri često deluju uz političku toleranciju, zaštitu ili instrumentalnu podršku vladajućih struktura. Drugim rečima, marginalne ekstremističke mreže nisu samostalna pretnja, već produžena operativna infrastruktura šireg anti-sistemskog modela vladanja.

U uslovima u kojima je granica između države, vladajuće partije i nasilnih lojalističkih struktura izbrisana, institucionalni odgovor ne može biti ni neutralan ni dosledan. Zbog toga je besmisleno formulisati preporuke namenjene državnim institucijama u Srbiji. Umesto toga, borba protiv ASE u Srbiji zahteva kombinaciju međunarodnog političkog pritiska i primenu ciljanih sankcija od strane Evropske unije (EU) i njenih država članica, usmerenih ka najistaknutijim protagonistima ASE povezanim sa vlašću. Ujedno, značajnu ulogu ima jačanje profesionalnog medijskog ekosistema u Srbiji i u EU, kao i preporuke upućene Telegram platformi, u cilju ograničavanja širenja i normalizacije anti-sistemskih i antidemokratskih narativa.

PREPORUKE

1. Evropska unija i države članice EU

- U slučajevima u kojima državni organi u Srbiji ne procesuiraju političko nasilje i ekstremističke lojalističke mreže, Evropska unija treba da preuzme aktivniju ulogu kroz ciljane sankcije prema pojedincima povezanim sa tim strukturama. Sankcije treba da onemoguće putovanja, raspolaganje imovinom i pristup finansijskim sredstvima pod jurisdikcijom Evropske unije.
- Usloviti političku i finansijsku podršku Evropske unije Srbiji kao državi kandidatu jasno definisanim, ograničenim i proverljivim kriterijumima, koji uključuju efikasno procesuiranje političkog nasilja i stvarno institucionalno razdvajanje države od neformalnih i parapolitičkih struktura.

2. Telegram i digitalne platforme

- Neophodno je dosledno praćenje Telegram kanala koji proizvode i šire ekstremističke sadržaje, kao i uspostavljanje jasnih kriterijuma za njihovo uklanjanje.

3. Profesionalni mediji u Srbiji

- Dosledno imenovanje antisistemskog ekstremizma kao obrasca, a ne izveštavanje svedeno na pojedinačne incidente ili marginalne aktere.
- Sistematsko razotkrivanje veza između ekstremističkih mreža, Telegram kanala i političkih centara moći.

4. Mediji i javni diskurs u Evropskoj uniji

- Povećanje vidljivosti teme antisistemskog ekstremizma u Srbiji u evropskim medijima, u okviru šireg konteksta demokratskog nazadovanja i hibridnog režima, a ne isključivo kroz prizmu dnevne politike ili bezbednosnih incidenata.
- Podrška prekograničnim novinarskim istraživanjima usmerenim na mapiranje i dokumentovanje veza između digitalne radikalizacije, ekstremističkih mreža i njihove političke instrumentalizacije od strane državnih i parapolitičkih aktera.

IZVORI I BELEŠKE

- 1 Predrag Petrović, "Ekstremizam odozgo: vladajuća partija u Srbiji kao glavna antisistemska ekstremistička snaga" (Beograd: Beogradski centar za bezbednosnu politiku, decembar 2025); Isidora Stakić, "Anti-Systemic Extremism in Serbia" (Belgrade: Belgrade Centre for Security Policy, November 2025); Miloš Jovanović, "Ekosistem srpskih ekstremno desničarskih Telegram kanala" (Beograd: Beogradski centar za bezbednosnu politiku, oktobar 2025).
- 2 Kristina Lazić, "Anti-sistemiški ekstremizam" (Beograd: Beogradski centar za bezbednosnu politiku, 2025), 2–4.
- 3 Stakić, "Anti-Systemic Extremism in Serbia."
- 4 Katarina Bogičević, "Ekstremizam na Telegramu" (Beograd: Beogradski centar za bezbednosnu politiku, 2025).
- 5 Petrović, "Ekstremizam odozgo," 6–7.
- 6 Lazić, "Anti-sistemiški ekstremizam," 6.
- 7 Stakić, "Anti-Systemic Extremism in Serbia," 2–3.
- 8 Stakić, "Anti-Systemic Extremism in Serbia," 4–6.
- 9 Stakić, "Anti-Systemic Extremism in Serbia," 10.
- 10 Jovanović, "Ekosistem srpskih ekstremno desničarskih Telegram kanala," 4.
- 11 Aleksandar Milijašević, "Digitalno leglo ekstremizma: Kako srpski Telegram kanali šire mržnju i podrivaju demokratiju," *Dijalog.Net*, 5. decembar 2025, <https://dijalog.net/digitalno-leglo-ekstremizma-kako-srpski-telegram-kanali-sire-mrznju-i-podrivaju-demokratiju/>.
- 12 Jovanović, "Ekosistem srpskih ekstremno desničarskih Telegram kanala," 5.
- 13 Jovanović, "Ekosistem srpskih ekstremno desničarskih Telegram kanala," 5.
- 14 Jovanović, "Ekosistem srpskih ekstremno desničarskih Telegram kanala," 8.
- 15 Jovanović, "Ekosistem srpskih ekstremno desničarskih Telegram kanala," 9.
- 16 Katarina Bogičević, "Nacionalističko 'preotimanje' studentskih protesta: studija slučaja Telegram kanala 'BUNT je stanje duha'" (Beograd: Beogradski centar za bezbednosnu politiku, septembar 2025), 2–5.
- 17 Petrović, "Ekstremizam odozgo," 7–9.
- 18 Petrović, "Ekstremizam odozgo," 11–12.
- 19 Predrag Petrović, "Ekstremizam na vlasti," *Radar*, 19. januar 2026, <https://radar.nova.rs/politika/sns-kao-primer-ekstremizma-na-vlasti/>.

20 Petrović, "Ekstremizam odozgo," 16–17.

21 Petrović, "Ekstremizam odozgo," 20.

22 „Ćacilend” je naziv za improvizovani kamp koji su pristalice vladajućeg režima uspostavile uoči protesta 15. marta u Pionirskom parku u Beogradu, između zgrada Predsedništva i Narodne skupštine. Kamp je bio organizovan tako da se provladini aktivisti nalaze u neposrednoj blizini protestnih okupljanja i obuhvatao je više desetina šatora sa kontrolisanim pristupom. Prema medijskim izveštajima, u kampu su boravili politički akteri, bivši i aktuelni državni funkcioneri, kao i osobe sa kriminalnim dosijeima i bivši pripadnici bezbednosnih struktura. Policija je obezbeđivala kamp i pasivno reagovala na napade na novinare, što ukazuje na selektivnu primenu propisa i tolerisanje provladinih neformalnih bezbednosnih struktura.

23 Jelena Pejić Nikić, ur., "PrEUgovor Alarm: Izveštaj o napretku Srbije u Klasteru 1" (Beograd: Beogradski centar za bezbednosnu politiku, novembar 2025), 105–106.

24 Petrović, "Ekstremizam odozgo," 21–22.

PREDLOG POLITIKE / 2

BCBP

Beogradski centar za
bezbednosnu politiku

ANTISISTEMSKI EKSTREMIZAM U SRBIJI

SINERGIJA MARGINALNIH
GRUPA I VLADAJUĆE PARTIJE

Miloš Jovanović

DOI: <https://doi.org/10.55042/AGXD3691>

ISBN-978-86-6237-273-4

Februar 2026.